

Izvođenje dokaza - Španjolska

SADRŽAJ

- 1 Teret dokazivanj
 - 1.1 Koja su pravila u vezi s teretom dokazivanja?
 - 1.2 Postoje li pravila prema kojima su određene činjenice izuzete od tereta dokazivanja? U kojim slučajevima? Je li moguće predočiti dokaze kako bi se pokazalo da određena pravna pretpostavka nije valjana?
 - 1.3 U kojoj mjeri sud mora biti uvjeren u neku činjenicu kako bi presudu temeljio na postojanju te činjenice?
- 2 Izvođenje dokaza
 - 2.1 Mora li stranka uvijek podnijeti zahtjev za izvođenje dokaza ili sudac u određenim predmetima može izvesti dokaze na vlastitu inicijativu?
 - 2.2 Ako je zahtjev stranke koji se odnosi na izvođenje dokaza odobren, što slijedi?
 - 2.3 U kojim slučajevima sud može odbiti zahtjev stranke za izvođenje dokaza?
 - 2.4 Koji različiti načini dokazivanja postoje?
 - 2.5 Na koji se način od svjedoka dobivaju dokazi te kako se ti načini razlikuju od onih pomoću kojih se dokazi dobivaju od vještaka? Kakva su pravila u vezi s pisanim dokazima i izvješćima/mišljenjima vještaka?
 - 2.6 Imaju li neki načini dokazivanja veću težinu od drugih?
 - 2.7 Je li za dokazivanje određenih činjenica obvezna primjena određenih načina dokazivanja?
 - 2.8 Jesu li svjedoci zakonski obvezni svjedočiti?
 - 2.9 U kojim slučajevima mogu odbiti svjedočenje?
 - 2.10 Je li moguće kazniti osobu koja odbije svjedočiti ili je prisiliti da svjedoči?
 - 2.11 Postoje li osobe koje ne mogu svjedočiti?
 - 2.12 Koja je uloga suca i stranaka u saslušanju svjedoka? Pod kojim uvjetima svjedok može svjedočiti videokonferencijskom vezom ili uz primjenu drugih tehničkih rješenja?
- 3 Ocjena dokaza
 - 3.1 Ako stranka nije legalno pribavila dokaze, postoje li ograničenja koja sud primjenjuje pri donošenju presude?
 - 3.2 Hoće li moje svjedočenje biti dokaz ako sam stranka u postupku?

1 Teret dokazivanj

Kako bi se određeno pravo priznalo na sudu, moraju se iznijeti dokazi činjenica koje se navode. To uključuje postupovne aktivnosti, čiji su koraci i vremenski okvir zakonski uređeni.

Stranke koje sudjeluju u postupku moraju dokazati činjenice koje navode i na kojima se temelje njihovi zahtjevi. Stoga tužitelj u svojem tužbenom zahtjevu mora navesti dokaze činjenica, dok tuženik mora moći dokazati činjenice koje sprječavaju, poništavaju ili umanjuju zakonsku djelotvornost činjenica iz tužbenog zahtjeva.

Stranka na kojoj leži teret dokazivanja snosi štetne posljedice koje proizlaze iz nedostatka dokaza. Stoga, ako u trenutku donošenja presude ili slične odluke stranka nije dokazala činjenice koje navodi, sud će odbiti njezin zahtjev. Kako bi se nedostatak dokaza pojedine činjenice pripisao bilo kojoj stranci, sud će uzeti u obzir lakoću kojom svaka stranka može dokazati tu činjenicu.

Za sve osobe koje se žele obratiti sudovima ključno je da unaprijed analiziraju svoje mogućnosti dokazivanja činjenica koje navode kako bi izbjegli gubitak vremena i novca (pravni troškovi) ako to ne mogu učiniti. Zbog toga je potrebno raspolagati određenim znanjem o pravilima kojima se uređuje dokazna faza postupka, čak i ako je ono vrlo opće i osnovno.

1.1 Koja su pravila u vezi s teretom dokazivanja?

Dokazna faza u španjolskom pravu uređena je poglavljima V. i VI. glave I. sveska II. (članci od 281. do 386.) Zakona o parničnom postupku (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) (Zakon 1/2000 od 7. siječnja 2000.). Odjeljak XI. uvoda (preambula) Zakona o parničnom postupku sadržava opće napomene o dokazima, koje mogu biti zanimljive svim osobama koje žele saznati kako je španjolski zakonodavac uređio dokaznu fazu postupka.

Za neke postupke, kao što su postupci u kojima sudjeluju maloljetnici ili članovi obitelji, vrijede posebna pravila o izvođenju dokaza kojima se izmjenjuju opća pravila. Dokazi se mogu izvoditi i na drugostupanjskom sudu (*Juzgado de Segunda Instancia*). To se uglavnom odnosi na dokaze koji se nisu mogli izvesti na prvostupanjskom sudu (*Juzgado de Primera Instancia*) zbog razloga koji se ne mogu pripisati podnositelju zahtjeva.

1.2 Postoje li pravila prema kojima su određene činjenice izuzete od tereta dokazivanja? U kojim slučajevima? Je li moguće predočiti dokaze kako bi se pokazalo da određena pravna pretpostavka nije valjana?

Na teorijskoj razini tradicionalno postoji razlika između dokazivanja činjenica i dokazivanja prava, iako u stvarnosti pravo nije nešto što se treba dokazivati jer sudac mora biti upoznat s njim. Iznimka je strano pravo, koje će se možda trebati dokazivati. Dokazivanje stranog prava uređeno je Zakonom o međunarodnoj pravnoj suradnji u građanskopravnim stvarima (*Ley de cooperación jurídica internacional en materia civil*), na temelju kojega sudac može zatražiti izvješća o nekoj stvari u stranom pravu, uglavnom preko središnjeg španjolskog državnog tijela. Ako strano pravo nije dokazano, može se primijeniti španjolsko pravo, iako će sudac iskoristiti tu ovlast samo u iznimnim okolnostima.

Činjenice koje su u potpunosti i općenito poznate ili činjenice o kojima su stranke suglasne ne moraju se dokazivati, osim u slučajevima kad je predmet postupka izvan kontrole stranaka, odnosno u postupcima koji se odnose na pravnu sposobnost osoba, roditeljstvo, brak i maloljetnike.

Na temelju pretpostavki utvrđenih u tom zakonu stranka koja ima korist od te pretpostavke izuzeta je od iznošenja dokaza za pretpostavljenu činjenicu. U slučaju takvih pretpostavki dokazi koji upućuju na suprotno dopušteni su osim ako je to izričito zabranjeno zakonom. Pretpostavke utvrđene u tom zakonu uključuju: suvlasništvo nad imovinom i novcem koje su oba bračna druga ili jedno od njih stekli nakon braka, osim ako se može dokazati da oni isključivo pripadaju jednom od bračnih drugova, pretpostavku da bračni drugovi žive zajedno i pretpostavku da je nestala osoba bila živa do trenutka proglašenja njezine smrti.

Ako stranka koja se brani ne odgovori na zahtjev i ne pojavi se na sudu, opće je pravilo da ta stranka nije oslobođena tereta dokazivanja činjenica koje bi išle u prilog njezinim tvrdnjama. Međutim, postoje iznimne situacije, u kojima nepodnošenje prigovora tuženika dovodi do toga da sudac presudi u korist zahtjeva tužitelja. To je slučaj, na primjer u postupcima o sporovima malih vrijednosti i u postupcima iseljenja zbog neplaćanja.

1.3 U kojoj mjeri sud mora biti uvjeren u neku činjenicu kako bi presudu temeljio na postojanju te činjenice?

Činjenice koje stranke navode u svojim tužbama i odgovorima na tužbu moraju se dokazati, a sud mora ocijeniti te činjenice na temelju okolnosti predmeta, uzimajući u obzir sve izvedene dokaze i njihovu prirodu (na primjer, javna isprava nema istu vrijednost kao izjava jedne od stranaka). Ocjenjivanje dokaza i razlozi zbog kojih je sudac došao do određenih zaključaka moraju se navesti u presudi. Osim izravnih dokaza postoje i neizravni dokazi, što znači da, nakon što se neka činjenica prizna ili u potpunosti dokaže, sud može pretpostaviti da je neka druga činjenica isto tako istinita ako postoji jasna i izravna veza između tih dviju činjenica. Sud u svojoj odluci mora obrazložiti kako je od dokazane činjenice izveo pretpostavljenu činjenicu.

2 Izvođenje dokaza

2.1 Mora li stranka uvijek podnijeti zahtjev za izvođenje dokaza ili sudac u određenim predmetima može izvesti dokaze na vlastitu inicijativu?

U skladu s načelom da sud smije odlučivati samo o predmetima koji su mu podneseni (*principio dispositivo*), kojim se uređuju građanski postupci, stranke moraju sudu predložiti dokaze koje namjeravaju predočiti tijekom postupka. Međutim, sud može na vlastitu inicijativu odlučiti da se određeni dokazi mogu izvesti jedino u slučajevima utvrđenima zakonom. Stoga, ako sudac tijekom

pripremnog ročišta u redovnom građanskom postupku smatra da dokazi koje su predložile stranke nisu dovoljni za razjašnjenje osporenih činjenica, može obavijestiti stranke o činjenici na koju bi nedostatnost dokaza mogla utjecati te isto tako navesti dokaze koje stranke mogu predložiti.

U postupcima koji se odnose na pravnu sposobnost osoba, roditeljstvo, brak i maloljetnike, sudac može, bez obzira na dokaze koje zatraže stranke ili državnoodvjetnička služba, prikupiti sve dokaze koje smatra potrebnima kako bi donio odluku u postupku ovisno o vrsti predmetnog postupka.

2.2 Ako je zahtjev stranke koji se odnosi na izvođenje dokaza odobren, što slijedi?

U usmenim postupcima (zahtjevi u vrijednosti od najviše 6000 EUR), nakon što se tijekom rasprave predlože i prihvate dokazi, sudac nastavlja s izvođenjem dokaza u stvarnom postupku.

U redovnim postupcima (zahtjevi u vrijednosti višoj od 6000 EUR), nakon što se tijekom pripremnog ročišta prihvate dokazi (tijekom kojega se dogovaraju i postupovna pitanja), određuje se datum do kojeg se odgađaju postupak i izvođenje dokaza. Stranke se pozivaju na davanje izjava, pozivaju se svjedoci koje same stranke nisu mogle dovesti na sud, pozivaju se vještaci ako stranke žele da se razjasne ili obrazlože izražena mišljenja i stupa se u kontakt s institucijama koje čuvaju dokumente koje stranke nisu mogle priložiti svojim tužbama i odgovorima na tužbu, pod uvjetom da su stranke navele arhive u kojima se ti dokumenti nalaze. Svi dokazi koji se ne trebaju izvesti tijekom postupka (kao što su posjeti određenim mjestima) izvode se prije postupka. U slučaju da su jedini dokazi koji su dopušteni tijekom pripremnog ročišta dokumenti i da oni nisu osporeni, ili ako je sastavljeno izvješće vještaka i nijedna stranka nije zatražila da vještak bude prisutan tijekom pripremnog ročišta, sud će donijeti presudu nakon pripremnog ročišta bez određivanja datuma postupka.

Opće je pravilo da dokaze izvodi isti sudac ili sud koji odlučuje o predmetu, čak i ako svjedok nema boravište u tom okrugu i mora putovati do sjedišta suda na dan na koji je pozvan (ali ima pravo od stranke koja ga je predložila zahtijevati odgovarajuću naknadu koju određuje sudski službenik i ne dovodeći u pitanje kasnije pravo te stranke da tu naknadu zatraži od protustranke ako dobije pravo na nadoknadu sudskih troškova). Samo u iznimnim slučajevima, kao što je znatna udaljenost, može se zatražiti pravosudna pomoć kako bi se izjava svjedoka dobila na sudu u mjestu njegova boravišta. U tom se slučaju tom drugom sudu (na nacionalnoj razini) upućuje pismo zamolbe ili se upotrebljava mehanizam utvrđen pravilima o međunarodnoj pravosudnoj suradnji, ovisno o tome gdje se ta izjava dobiva. U drugom navedenom slučaju stranke moraju u pisanom obliku podnijeti pitanja koja žele postaviti. Sve se češće upotrebljava videokonferencijsko saslušanje i u takvim slučajevima nije potrebno dostaviti pitanja unaprijed. Dovoljno je podnijeti zahtjev za videokonferenciju sudu u mjestu u kojem će se ona provesti.

2.3 U kojim slučajevima sud može odbiti zahtjev stranke za izvođenje dokaza?

Dokazi neospornih činjenica ili dokazi koji nisu relevantni za predmet postupka neće se prihvatiti, kao ni dokazi koji na temelju razumnih i određenih pravila i kriterija neće pridonijeti razjašnjenju osporenih činjenica. Sud ni u kojem slučaju neće prihvatiti dokaze koji su pribavljeni na nezakonit način, koji nisu u skladu s temeljnim pravima ili za koje je potrebna pomoć suda za prikupljanje dokumenata koji su dostupni strankama.

Dokazi se općenito moraju predložiti tijekom usmenog postupka ili pripremnog ročišta. Dokazi koji se predlože nakon propisanog roka neće se prihvatiti.

U postupcima koji se odnose na pravnu sposobnost, obitelj i maloljetnike, nove se činjenice mogu iznijeti nakon tužbe i odgovora na tužbu, a posebno na drugostupanjskom sudu ako se podnosi žalba na presudu ili ako se žalba osporava. U takvim se slučajevima mogu predložiti novi dokazi pod uvjetom da nije počeo teći rok za izricanje presude. U ostalim postupcima, ako je istekao rok za podnošenje argumenata i pojavi se značajna nova činjenica, stranke je mogu u pisanom obliku priopćiti sudu te ujedno zatražiti izvođenje dokaza ako druga stranka ne priznaje činjenicu kao istinitu.

2.4 Koji različiti načini dokazivanja postoje?

Dokazna sredstva koja se mogu upotrijebiti u postupcima jesu sljedeća: ispitivanje stranaka, javne isprave, privatne isprave, mišljenja vještaka, pravosudno ispitivanje, ispitivanje svjedoka, sredstva za reprodukciju riječi, zvukova i slika te instrumenti koji omogućuju pohranu, dohvat i reprodukciju riječi, podataka, brojki i matematičkih operacija provedenih u računovodstvene svrhe ili druge svrhe koje su relevantne za postupak.

2.5 Na koji se način od svjedoka dobivaju dokazi te kako se ti načini razlikuju od onih pomoću kojih se dokazi dobivaju od vještaka? Kakva su pravila u vezi s pisanim dokazima i izvješćima/mišljenjima vještaka?

ISKAZ SVJEDOKA: u tužbi ili odgovoru na tužbu nije potrebno imenovati svjedoke jer se u usmenim postupcima svaka stranka mora pojaviti na datum zakazan za raspravu zajedno s osobama koje će svjedočiti u postupku. Stranke moraju zatražiti od suda da pozove svjedoke koje same nisu mogle dovesti i sud im nalaže da se pojave na sudu u roku od tri dana od primitka sudskog

poziva. U redovnim postupcima svjedoci se imenuju na pripremnom ročištu tijekom kojega se osim postupovnih pitanja određuju osporavane činjenice predmeta te predlažu i prihvaćaju dokazi koji se odnose na njih.

Svjedoci uvijek daju svoje iskaze usmeno i na dan postupka (isto vrijedi i za objašnjenja vještaka koja se smatraju potrebnima). Međutim, postoji jedna iznimka od tog pravila o saslušanju svjedoka: ako pravne osobe ili javni subjekti trebaju pružiti informacije o značajnim činjenicama u postupku, ali fizičke osobe nije potrebno saslušati pojedinačno. U tom slučaju, umjesto davanja usmene izjave, subjektu se dostavlja popis pitanja na koja stranke žele odgovor i koje sudac smatra primjerenima. Njegov se odgovor sastavlja u pisanom obliku.

ISKAZ STRUČNJAKA: mišljenja stručnjaka uvijek se podnose u pisanom obliku. Nakon što su stranke podnijele mišljenja stručnjaka i pročitale mišljenja suprotne strane, one moraju odlučiti je li potrebno da stručnjak bude prisutan tijekom postupka i da iznese potrebna objašnjenja ili obrazloženja.

Ako stranke žele iskoristiti mogućnost iskaza stručnjaka, mišljenje stručnjaka na kojem temelje svoj zahtjev mora se podnijeti zajedno s tužbom ili odgovorom na tužbu, osim ako je to nemoguće. U tom slučaju moraju navesti mogućnost koju namjeravaju iskoristiti. Osim toga, mišljenja moraju dostaviti čim budu dostupna, a u svakom slučaju pet dana prije početka pripremnog ročišta u redovnom postupku ili pet dana prije saslušanja u usmenom postupku. Neovisno o prethodno navedenom, u trenutku podnošenja tužbe ili odgovora na tužbu stranke mogu zatražiti da se imenuje sudski vještak. U tom se slučaju mišljenje izdaje naknadno (uglavnom u razdoblju između pripremnog ročišta i postupka, ali dovoljno rano kako bi ga stranke mogle proučiti prije saslušanja).

Osoba između svjedoka i stručnjaka je vještak, odnosno svjedok koji može pružiti informacije o tehničkim pitanjima koja se odnose na postupak. Vještaci su uglavnom autori izvješća podnesenih zajedno s tužbom ili odgovorom na tužbu koji se smatraju dokumentiranim dokazima, a ne iskazima stručnjaka.

2.6 Imaju li neki načini dokazivanja veću težinu od drugih?

Da. Javne isprave u potpunosti dokazuju činjenicu, radnju ili situaciju koju opisuju i datum kad su isprave sastavljene te identitet javnih bilježnika i osoba koje su sudjelovale u njihovu sastavljanju. Ako se vjerodostojnost javne isprave ospori, ona se provjerava i uspoređuje s izvornikom, bez obzira na to gdje se taj izvornik nalazi. Neovisno o prethodno navedenom, sljedeći dokumenti pružaju potpuni pravni dokaz bez potrebe provjere ili usporedbe, osim ako postoje dokazi koji upućuju na suprotno ili je potrebna usporedba rukopisa: stare javne isprave koje ne sadržavaju javnobilježnički zapisnik i bilo koja javna isprava čiji izvornik ne postoji ili ne postoji evidencija za potrebe provjere ili usporedbe.

Privatne isprave isto tako mogu pružiti potpuni dokaz ako ih ne ospori stranka za koju su štetni. Ako se privatna isprava ospori, stranka koja ju je sastavila može zatražiti usporedbu rukopisa ili neko drugo dokazno sredstvo kojim bi se potvrdila njezina vjerodostojnost. Ako nije moguće dokazati vjerodostojnost privatne isprave, ona će se ocijeniti u skladu s načelima razumnog kritičkog prosuđivanja, koja se primjenjuju i pri ocjenjivanju ostalih prikupljenih dokaza. Ako se nakon uloženog prigovora pokaže da je isprava vjerodostojna, stranci koja je uložila prigovor može se naložiti plaćanje ne samo troškova postupka, nego i novčane kazne.

Konačno, ako ostali dokazi ne upućuju na suprotno, sve činjenice koje je stranka prihvatila kao istinite u izjavama stranaka, ako je ta stranka osobno sudjelovala u njima i njihovo proglašenje istinitosti u potpunosti šteti toj stranci, smatrat će se istinitima u presudi.

2.7 Je li za dokazivanje određenih činjenica obvezna primjena određenih načina dokazivanja?

U načelu ne postoji pravilo u kojem je navedeno koji se dokazi moraju upotrijebiti za dokazivanje pojedinih činjenica, ali logično je da će se, na primjer, u slučaju potraživanja određenog novčanog iznosa koje proizlazi iz poslovnog odnosa stranaka, postojanje duga ili podmirenje duga utvrditi na temelju dokumentiranih dokaza. Svjedočenje vještaka bit će nužno onda kad je potrebno znanstveno, umjetničko, tehničko ili praktično znanje kako bi se ocijenile činjenice ili okolnosti relevantne za predmet ili kako bi se povećala njihova pouzdanost.

2.8 Jesu li svjedoci zakonski obvezni svjedočiti?

Svjedoci kojima je upućen sudski poziv moraju se pojaviti na ročištu ili saslušanju u zakazano vrijeme. Ako to ne učine, može im se izreći novčana kazna u iznosu od 180 EUR do 600 EUR, što se odnosi na razdoblje od pet dana tijekom kojih mogu biti ispitani. Ako se svjedok ne pojavi nakon drugog sudskog poziva, kazna više nije samo novčana: tada se smatra da svjedok ne poštuje sud, a to je nešto o čemu se svjedoci upozoravaju na samom početku postupka.

2.9 U kojim slučajevima mogu odbiti svjedočenje?

Opće načelo na temelju kojega svjedoci moraju dati iskaz ne primjenjuje se na svjedoke koji zbog svojeg statusa ili zanimanja imaju obvezu čuvanja tajnosti činjenica o kojima ih se ispituje. U tom slučaju moraju se pozvati na to načelo i navesti razloge, a

sud će uzeti u obzir razloge za odbijanje davanja iskaza i odlučiti što će se dogoditi u pogledu njihova ispitivanja te ih može osloboditi obveze davanja odgovora. Ako se svjedoka oslobodi od davanja odgovora, to se mora zabilježiti.

Ako svjedok navede da se činjenice o kojima ga se ispituje odnose na pitanje koje je zakonski proglašeno ili klasificirano kao povjerljivo, sud će, u slučajevima za koje smatra da je to potrebno u interesu provođenja pravde, na vlastitu inicijativu od nadležnog tijela zatražiti dokument kojim se to potvrđuje. Nakon što je sud provjerio da je navod o povjerljivosti točan, naložit će da se taj dokument uvrsti u zapisnik, zajedno s pitanjima na koja se odnosi službena tajna.

Osim toga, prije nego što svjedoci daju svoje izjave sud ih mora ispitati o njihovim osobnim okolnostima (obiteljske veze ili prijateljski ili neprijateljski odnos sa strankama, osobni interes u vezi s predmetom itd.) te, ovisno o njihovom odgovoru, stranke mogu podnijeti primjedbe sudu u vezi s njihovom nepristranosti.

2.10 Je li moguće kazniti osobu koja odbije svjedočiti ili je prisiliti da svjedoči?

Svjedoci se moraju pojaviti ako ih sud pozove i moraju položiti prisegu ili se obvezati da će govoriti istinu te ih se upozorava o propisanim kaznama za davanje lažnog iskaza u građanskim postupcima. Svjedoci su obvezni dati iskaz u obliku utvrđenom u članku 366. Zakona o parničnom postupku. Ako svjedok odbije dati iskaz, može se smatrati da ne poštuje sud, za što se može izreći novčana kazna ili, ovisno o ozbiljnosti tog odbijanja, može se smatrati i kaznenim djelom.

2.11 Postoje li osobe koje ne mogu svjedočiti?

Svatko može biti svjedok, osim osoba koje su trajno izgubile sposobnost razumnog prosuđivanja ili upotrebe osjetila (vid, sluh itd.), kad je riječ o činjenicama s kojima su se mogli upoznati jedino upotrebom tih osjetila.

Maloljetnici mlađi od četrnaest godina mogu svjedočiti jedino ako su, prema mišljenju suda, dosegli potrebnu razinu zrelosti za poznavanje i izricanje istine.

Na temelju španjolskog prava tradicionalni pojam svjedoka odnosi se na fizičke osobe, ali to ne sprječava zakonske zastupnike pravnih osoba da se pojave u svojstvu svjedoka kako bi pružili informacije o činjenicama s kojima su upoznati na temelju njihova položaja. Kad je riječ o pravnim osobama i javnim subjektima, kako je već navedeno, izričito je predviđena mogućnost pružanja informacija sudu pisanim putem (članak 381. Zakona o parničnom postupku).

2.12 Koja je uloga suca i stranaka u saslušanju svjedoka? Pod kojim uvjetima svjedok može svjedočiti videokonferencijskom vezom ili uz primjenu drugih tehničkih rješenja?

Pitanja koja je sud prihvatio izravno postavljaju odvjetnici stranaka, a ispitivanje započinje stranka koja je predložila svjedoka. Nakon što su dani odgovori na pitanja koja je postavio odvjetnik stranke koja je predložila svjedoka, odvjetnici svih drugih stranaka mogu svjedoku postaviti nova pitanja koja smatraju korisnima za pojašnjenje činjenica. Sudac isto tako može ispitati svjedoka kako bi dobio pojašnjenja i dodatne informacije.

Sud može na vlastitu inicijativu ili na zahtjev bilo koje stranke dopustiti da se svjedok koji je dao izjavu koja se znatno razlikuje od izjave nekog drugog svjedoka ili bilo koje prethodno ispitane stranke ispita zajedno s tim svjedokom ili tom strankom.

Svjedok se može ispitati videokonferencijskim putem, ako se to zatraži i ako se sud složi s tim. To će se dogoditi ako je izjava videokonferencijskim putem najprimjereniji i najproporcionalniji način za izvođenje dokaza s obzirom na predmetne okolnosti (u pravilu znatna udaljenost između boravišta svjedoka i sjedišta suda), pri čemu se moraju osigurati akuzatorni sustav i pravo stranaka na obranu.

3 Ocjena dokaza

To je radnja na temelju koje sudac utvrđuje ukupnu učinkovitost prikupljenih dokaza u skladu s načelima razumnog kritičkog prosuđivanja. Međutim, kako je prethodno spomenuto, postoje pojedine vrste dokaza čije je ocjenjivanje utvrđeno zakonom; na primjer, kad je riječ o javnim i privatnim ispravama te u nekim slučajevima o ispitivanju stranaka.

3.1 Ako stranka nije legalno pribavila dokaze, postoje li ograničenja koja sud primjenjuje pri donošenju presude?

Dokazi pribavljeni na nezakonit način ne mogu se prihvatiti. Osim toga, dokazi pribavljeni izravno ili neizravno kršenjem temeljnih prava ili sloboda nemaju pravni učinak. Sud će stoga pri odlučivanju o predmetu zanemariti takve dokaze.

Ako jedna od stranaka smatra da su tijekom pribavljanja ili otkrivanja prihvaćenih dokaza prekršena temeljna prava, mora to odmah prijaviti i o tome obavijestiti druge stranke, prema potrebi. Sudac će zatim odlučiti o zakonitosti tih dokaza.

Ako sâm sudac smatra da je tijekom pribavljanja dokaza prekršeno neko temeljno pravo, odbacit će te dokaze po službenoj dužnosti.

O tom će se pitanju, koje može pokrenuti i sud na vlastitu inicijativu, raspravljati tijekom postupka ili, u slučaju usmenog postupka, na početku rasprave prije početka izvođenja dokaza.

3.2 Hoće li moje svjedočenje biti dokaz ako sam stranka u postupku?

Ako jedna stranka pozove drugu stranku na davanje iskaza, ocjena njezine izjave ovisit će o sadržaju odgovora koji je dala. Stoga, ako ostali dokazi ne upućuju na suprotno, sve činjenice koje je stranka prihvatila kao istinite, ako je ta stranka osobno sudjelovala u njima i njihovo proglašenje istinitosti u potpunosti šteti toj stranci, smatrat će se istinitima u presudi. U svakom drugom pogledu sud će ocijeniti sadržaj izjave na temelju načela opravdane kritičnosti.

Sud isto tako može kao istinite prihvatiti osobne činjenice o strankama ako se one ne pojave na svjedočenju ili ako se pojave, ali odbiju dati iskaz ili daju neizravne odgovore, pod uvjetom da je riječ o činjenicama u kojima je stranka koja se ispituje osobno sudjelovala i da bi njihovo proglašenje istinitosti bilo u potpunosti ili djelomično štetno za nju. Osim toga, svakoj stranci koja se ne pojavi može se izreći novčana kazna u iznosu od 180 EUR do 600 EUR.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJP-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 30/10/2020